

“Prometeu i lidhur”, drama e përjetshme e idealistit, që vuan mendimet e tij

(Sipas Faik Konicës)

Prometeu është një hero universal, i cili ka ardhur qysh nga lashtësia dhe përbën një monument vigan të mençurisë njerëzore. Konica e vlerëson atë për vizionin dhe idealet e larta, të cilat Eskili ia ka veshur në mënyrë aq mjeshtërore, sa vetëm një poet i madh si ai mund t'i kombinojë aq bukur.

Sipas Faik Konicës, sakrifica dhe vetëmohimi në emër të njerëzimit i Prometeut përbëjnë idealin e tij të jashtëzakonshëm. Ai e sheh heroin të lartësuar, sepse ai i ka rezistuar të gjitha kohërave; sepse ai i ruan me fanatizmin më pozitiv të mundshëm veprimet e tij të drejta dhe altruiste.

E pikërisht për mendjen e tij të ndritur e përparimtare, ai është dënuar dhe vuan. Kjo përbën dramën e tij. Po si? *“Është një mundim për mua që t'i rrëfej, është një mundim që të hesht, sidoqoftë është një mjerim”*- veçon Konica nga fjalët, që Eskili i vendos në gojën e Prometeut.

Pra, heshtja e bënë skllav të bindur; fjala e dënon, e lidh, e mbërthen pas shkëmbinjve të thepisur. E mesmja e artë? S'ekziston. Ka vetëm dy rrugë, e përbashkëta e të cilave lidhet me tragjizmin. Përparësia e të parës është jeta e patrazuar. E veçanta e së dytës heroizmi triumfues, i cili sfidon çdo kohë, kalon kufijtë e çdo vendi dhe ndriçon çdo mendje. Prandaj edhe Konica e cilëson dramën e Prometeut të përjetshme, kurse vetë heroin idealist, që vuan për mendimet e tij.

Prometeu hero i vetmuar

“...Medet sa shpikje të dobishme bëra unë për njerëzit, ndërsa për vete s'gjej mjet për të shpëtuar nga ky kob i madh!” Janë pikërisht këto vargje që Eskili i vë në gojën e Prometeut për të na bërë të kuptojmë, se kryepersonazhi i tij është një hero i vetmuar në vetëflijimin e tij, madje i pambrojtur nga ata të cilëve u ka shërbyer dhe po sakrifikohet.

Por Prometeu e di këtë. Ai e ka ditur gjithmonë, se do të vuaj i vetëm dhe pavarësisht kësaj merr përsipër një risk shumë të madh në emër të njerëzve, të zhvillimit e qytetërimit duke u vetësakrifikuar me një vetëmohim të paparë.

Ai është i vetëm në dhimbjen dhe sakrificën e tij. Megjithkëtë, ai është një simbol adhurimi për veprën e tij humane. Prandaj, Prometeu ka rreth vetes njerëzit. Ata e mbështesin, e këshillojnë, nuk e lënë vetëm asnjë çast, duke u bërë pjesë e dhimbjes së tij shpirtërisht e moralisht.

Nga ana tjetër, vetmia e tij ekzistenciale nuk e pengon mendjen e tij gjeniale të jetë e vetmuar. Përkundrazi, ajo është e hapur, e drejtpërdrejtë, e sinqertë dhe fort krenare dhe e bindur për të mbrojtur idealet e saj.

Pra, personazhi i Prometeut na vjen si një simbol universal, fillikat në llojin e tij, i mendjes së ndriçuar, i sakrifikimit, i vetëmohimit dhe i misionarit që di të eci vetëm drejt dhe pandalur në rrugën e shenjtë të qëllimit të tij të lartë dhe fisnik.